

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

IX. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM.

ÁRA: 30 FILLÉR

1967. ÁPRILIS 3.

Dr. HAÁSZ ÁRPÁD

Türelemmel viselt, hosszú, hihetetlen energiával, pihenést nem ismerve dolgozott a szocializmusért, 1948-tól ismét szülőhazájában. Előbb a pártközpontban, majd különféle egyéb területeken működött, 1951-től pedig, mintegy másfél évtizeden át egészen nyugdíjba vonulásáig, 1964 nyaráig egyetemünkön tevékenykedett. Oktató és nevelőmunkája jelentős szerepet töltött be az ifjúság marxista-leninista szellemű tanításában. Tudományos művei nagymértékben gazdagították a magyar közgazdasági szakirodalmat s öregbítették annak tekintélyét. Igen aktív ismeretterjesztő és közéleti tevékenysége szintén nagyon hasznosnak bizonyult. A tömegek felvilágosítását, a békemozgalom erősítését igen fontos feladatának tekintette.

A Tanácsköztársaság időszakában a Köznevelésiügyi Népbiztosságon politikai megbízottként, valamint az ifjúságkés és diák szociális ügyosztály vezetőjeként tevékenykedett. A dühöngő fehérterror elől Bécsbe emigrált, több évtizeden át részt vett az Osztrák Kommunista Párt küzdelmeiben, aminek elismeréseként később a központi vezetőség tagjai közé került. Az 1934-ben lefolyt nagy munkásmegmozdulás, a „Schutzbund” felkelés kapcsán az osztrák hatóságok bebörtönözték. Szabadulása után azonnal folytatja a pártmunkát. 1936–1938-ban a „Lenin-iskola” oktatója, a második világháború elejétől pedig Franciaországban lett az ellenállási mozgalom egyik szervezője. Ennek során már 1941-ben újból letartóztatták, s ezt követően mintegy fél évtizeden át különféle börtönökben, gyűjtőtáborokban hurcolták a fasiszták. A kommunisták Auschwitzz és Mauthausen pokolában sem adták fel a harcot, melyben ő szintén állandóan részt vett, töretlen hite és buzgalma száz és száz fogolytársának segített elviselni az elviselhetetlent, túlélni a hitlesták állati kegyetlenkedéseit, sőt szembeszállni azzal.

Haász elvtárs a felszabadulás után is fiatalos lelkesedéssel, hihetetlen energiával, pihenést nem ismerve dolgozott a szocializmusért, 1948-tól ismét szülőhazájában. Előbb a pártközpontban, majd különféle egyéb területeken működött, 1951-től pedig, mintegy másfél évtizeden át egészen nyugdíjba vonulásáig, 1964 nyaráig egyetemünkön tevékenykedett. Oktató és nevelőmunkája jelentős szerepet töltött be az ifjúság marxista-leninista szellemű tanításában. Tudományos művei nagymértékben gazdagították a magyar közgazdasági szakirodalmat s öregbítették annak tekintélyét. Igen aktív ismeretterjesztő és közéleti tevékenysége szintén nagyon hasznosnak bizonyult. A tömegek felvilágosítását, a békemozgalom erősítését igen fontos feladatának tekintette.

Munkássága elismeréseként többször is részesült magas kitüntésekben, kétszer kapta meg a Munka Vörös Zászló Érdemrendjét, a Munkáértrendrend arany fokozatát, tulajdonosa volt a Fegyverrel a hazáért emlékéremnek, a Tanácsköztársasági emlékéremnek s egyéb kitüntetéseknek. A békemozgalom szilárdítása érdekében végzett eredményes tevékenysége alapján taggául választotta az Országos Béketanács is.

Néhány napja még arra készültünk, hogy a kommunista és munkásmozgalom egyetemünkön dolgozó veteránjainak visszaemlékezéseiből szerkesztett sorozatban Haász elvtárs mozgalmas életéből is kiragadjunk néhány érdekes epizódot. A sors kegyetlensége folytán azonban elmények helyett már csak e búcsúsorokat vethettük papírra.

Tanítványai és munkatársai szeretettel megőrzik és ápolják Haász elvtárs emlékeit, példaképnek tekintik és állítják harcos kommunista életét mind oktatónk, mind hallgatóink elé.

Dr. Bíró Klára

22 ÉVE

Részletek dr. Megyeri Endrének, az ipari kar dékánjának ünnepi beszédéből

...Ami Magyarországon 1945 áprilisában kezdődött, olyan nemzeti megújulás, amely része egy nagy nemzetközi, világméretű folyamatnak, a szocialista világrendszer diadalmas térhódításának.

Népünk sok áldozatot hozott a régi rend elleni küzdelemben. Szabadságunkat mégsem önérből vívtuk ki. Az a harc, amit haladó erők a kommunisták vezetésével a fasiszták és az úri Magyarország ellen folytattak, azért győzhetett, mert összefonódott a szovjet nép és a környező országok öntudatra ébredt és egymásra talált népeinek felszabadító háborújával. Nem feledjük, hogy szabadságunkat a szovjet hadsereg győzelme hozta meg, s a győzelemért hazánk földjén együtt ontotta vérért szovjet, bolgár, román és jugoszláv katona, együtt küzdött a szlovák partizán és a magyar ellenállási mozgalom sok harcosa. De a távolabbi Nyugaton is — a francia bozótban és a norvég fjordok ölen — értünk is hullott a vér. S bár nyugati politikusokat alantas célok is vezettek, az ismeretlen katona a szabadságért... egy békés alkotó korszak reményével rohamozta meg az Atlanti partokat és a Siegfried-vonalat.

Nehéz napok voltak a béke és a szabadság első napjai. A felnövekvő, padjainkban ülő nemzedék már csak filmekből és statisztikákból ismeri azt a pusztítást, azt a romhalmazt, melyből az új életet fel kellett építeni. A mi nemzedékünknek azonban ezek a számok véres valóságot, elpusztított otthon, rokonhalált, nyomort és éhezést, majd a romoknak nekifeszülő új élniakarást, izzadt napokat és fáradt éjszakákat jelentettek.

Nehéz volt a kezdet és nem volt könnyű az út. A szövetkezett hazai és nemzetközi reakció megpróbálta útját állni a szabadá vált nép felemelkedésének. Hazug jelszavakkal, fenyegetéssel, gazdasági kártevésével, politikai összeesküvéssel igyekezett megakadályozni, hogy a nép maga irányítsa sorsát és valóra váltsa célkitűzéseit.

...A felszabadulással elkezdődött új kornak központjában az ember áll. Az embert szolgálja a természet és a belőle fakadó jólét, érte történ az államosítás, a mezőgazdaság szocialista átalakítása, érte nyíltak az új iskolák, s érte történt mindaz, amit összefoglalóan népünk kultúrális forradalmának nevezünk. Egy román költő szavaival:

„Gyárak? Vízduzzasztók? Sok új gép? Tudomány, mely egébe szárnyal? Kultúra minden dolgozónak? Ó, mindez jó, sőt nagyszerű is. De mindennél szebb a világ az ember, ki tudja, hogy érdem s közös munka jogán lehet csak közös gazdagság élvezője, s tudja: ha nincs Marx s nincs dicsőség, ha nincs Lenin és nincs kenyér s bor, itt az élet mit sem érne!”

Forradalmiság 67

Mit jelent ma forradalmi körül csaptak össze, hogy fiatalnak lenni? — erről a kérdéssel volt szó március 24-én az Ifik 1967 című megrendezett Fórum-vitán. A vitát Farkas Sándor elvtárs, a tudományos szocializmus tanszék vezetője nyitotta meg, és előzetes felkészülés alapján Beszenyei Zoltán I. évfolyam nemzetközi szakos hallgató összegezte gondolatait a kérdésről. A kibontakozó vitában egységes vélemény volt az, hogy a becsületes munka, tanulás csak feltétele a forradalmiságnak, de nem elég ahhoz, hogy valaki forradalmi nevezhesse magát. A vélemények főleg a körül csaptak össze, hogy vajon más-e ma a forradalmiság tartalma, mint a hatalomért vívott harc idején, vagy lényegében ugyanaz, csak a formák mások. A vitába bekapcsolódtak megjelent vendégeink: Orbán László, az MSZMP KB agitációs- és propagandaosztályának vezetője, Váradi Sándor, az I. kerület rendőrkapitánya és Non György, a Kosuth Könyvtár igazgatóhelyettese. A vita — mint Főrum-vitáink általában — ezúttal is belenyúlt az éjszakába, s Farkas elvtárs zárszavával ért véget.

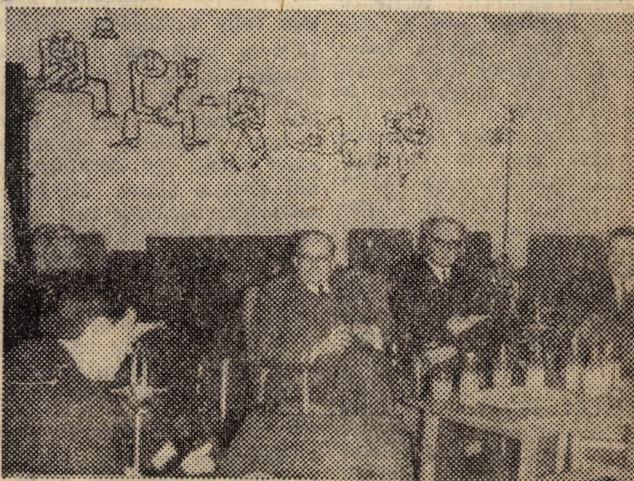

Foto: Kádár

Kitüntetés

Április 4 alkalmából DR. PACH ZSIGMOND PÁL, egyetemünk rektora és DR. MORVA TAMÁS c. egyetemi docens a Munka érdemérem arany fokozatát, DR. OLLE LAJOS tanszékvezető a Munka érdemérem ezüst fokozatát kapta.

KLUG FERENC elvtársat, az egyetemi könyvtár olvasószolgálatának vezetőjét a Munkásörök 10 éves fennállásának alkalmából a Szolgálati érdemérem 10 éves fokozatával és a Haza szolgálatáért érdemérem arany fokozatával tüntették ki.

Valamennyiüknek szívből gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk!

Közgazdászképzés — és gyakorlati igények

Egyetemi éveink alatt gyakran izgat bennünket a kérdés: vajon mennyire lesz szükségünk a gyakorlati közgazdasági munkában arra, amit éppen tanulunk. Saját tapasztalatunk azonban rendszerint kevésnek bizonyul, és megbízható ítélet helyett a találgatásnál maradunk. Ez adta az ötletet, hogy nemrég végzett közgazdászokat kellene megkérdezni oktatásunk egyes kérdéseiről — ők még közel vannak az egyetemhez, de már találkoztak a gyakorlati igényekkel, és hasznos észrevételekkel szolgálhatnak a diákoknak is, oktatóinknak is.

Berényi Szabolcs két évvel ezelőtt az ipari szakon végzett, a Budapesti Finomkohégyárban dolgozik. Először az üzemi gazdasági osztályra került tervkészítőnek. Fél éve van a termelési osztályon, ahol munkájának zömét a termelés fejlesztését szolgáló közgazdasági módszerek kidolgozása teszi ki. Véleményét úgy közöljük, ahogy az egyes kérdéseket a beszélgetés során felvetette, néha egyik gondolatot a másikhoz fűzve, néha ötletszerűen kiragadva egy-egy tapasztalatot.

— Először talán az üzemi gyakorlatok rendjéről, formájáról szólnék. Nagyon fontos lenne, hogy minden hallgató már az öt éreklő területre menjen üzemi gyakorlatra.

Sokszor merül fel olyan probléma, hogy egy-egy vállalat csak korlátozott számban fogad hallgatókat, s így egyesek képtelenek érdeklődésüktől elújítt témát választani. A hallgatóknak viszont az üzemi gyakorlat ideje alatt törekedniük kell a vállalat teljes közgazdasági keretszervezetének megismerésére, mert végső soron így dönthető el legjobban, kinek melyik munkaterület fekszik igazán. Az üzemi gyakorlat alatt működő instruktorok munkáját pedig a vállalati vezetőknek anyagilag is jobban meg kellene becsülni. Azt hiszem, megérdemelnék.

— Másodiknak említeném a közgazdászok számára oly fontos tudományág, a statisztika egyetemi oktatását. Eddigi ta-

pasztalataim alapján úgy látom, hogy a tanszék példái rendszerint túlságosan leegyszerűsítettek. Elsősorban a termelés konkrét problémáival foglalkozó feladatokra utalnék, melyekben igen fontos változó mennyiségek is gyakran állandóként szerepelnek, s ennek a végzett hallgatók a gyakorlati életben látják kárát, mert a fő feladat éppen ezen mennyiségek változásainak vizsgálata.

— Megemlíteném a kötelező irodalom kérdését is. Ezek egy részénél „előregedést” tapasztalhatunk. Hasznos lenne ezeket kicserélni újabbakra. Jó lenne az is, ha a kötelező irodalomként szereplő legfontosabb tanulmányokat, cikkeket a jegyzetek tartalmaznák. Így talán fokozni lehetne a jegyzetek „kelendőségét” is.

— Hasznosnak tartanám még, főleg az ipari szakon a határozottabb specializáló bevezetését. Így minden hallgatónak lenne egy szakterülete, amelyet jobban ismer a többinél és ahol már induláskor többet tudna produkálni.

— A végzősökhöz szólva, szeretném mindenki figyelmébe ajánlani a MTESZ munkájában való részvételt. A

Műszaki és Tudományos Egyesületek Szervezete foglalkozik a különböző gazdasági problémák felvetésével, vitákat rendez, szakmai tanácsokat ad, ismerteti a legkorszerűbb kutatási területeket. Ugyancsak hasznos bekapcsolódni a tudományos egyesületek lapjainak munkájába: cikkírással, javaslatlétellel, szakirodalmat, tanulmányok ismertetésével, mindez a közgazdasági ismeretek fokozott bővítését segíti elő. Az egyetem jelenlegi — főként ipari és belkereskedelmi szakos — hallgatói számára pedig fontos (különösen a harmadik évfolyamtól kezdve) a különféle szaklapok rendszeres olvasása (Belkereskedelmi Szemle, Munkaügyi Szemle, Tervgazdaság stb.), melyek az időszerű, konkrét problémákat mélyrehatóan elemzik. Nem hanyagolható el a műszaki fejlesztés közgazdasági vonatkozású részének, valamint az ügyvitelgepesítés kérdéseinek megismerése sem, mert mindezek, úgy érzem, hozzásegítenek ahhoz, hogy a vállalati munka során a legtöbbet nyújthassuk.

Kurtán Lajos

MOZAIK A TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIÁRÓL

Múltkor számunk anyaga már nyomdában volt, amikor elkezdődött a VIII. országos tudományos diákköri konferencia, ezért csak a nyertesek nevét tudtuk közölni. A szakmájuk iránt leginkább érdeklődő diákok tudományos munkájáról, önálló kutatásáról számot adó eseménysorozatnak egy-egy részletét próbáljuk most felidézni, s ha teljességre nem is törekedhetünk, talán sikerül egy kis ízelítőt adni a közgazdasági szekció munkájáról.

Munka és elismerés

Az elismerés, amelyet egyetemünk a VIII. OTDK különböző szekcióülésein szerzett, igazolta, hogy érdemes volt ennyi munkát fektetni a dolgozatok elkészítésébe, az előkészítő, lebonyolító munkába.

Az üléseken kb. 800 fő vett részt, köztük 150-en más egyetemek, tudományos intézetek, vállalatok képviselői, megfigyelői, és egyetemünk 70 előadója. A résztvevők egyhangzó pozitív véleménye mind azt mutatja, hogy a konferencia jó propagandát jelentett az egyetemnek.

Egy-egy szekció patronálásával nagy segítséget nyújtott a külkereskedelmi, belkereskedelmi, ipargazdaságtan, tervezési, számviteli, politikai gazdaságtan, világ gazdaságtan, agrárgazdaságtan és gazdaságföldrajz-tanszék oktatógárdája.

16 referátum, 33 korreferátum mellett mintegy 100 kérdés, illetve hozzászólás hangzott el. Az előadók között találkoztunk az ELTE, a keszthelyi Agrártudományi Egyetem, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola hallgatóival, és a Lomonoszov Egyetem képviselőjével is.

Örvendetesen emelkedett az előadások színvonala a korábbi országos TDK konferenciákhoz képest. Érdekeségüket és aktualitásukat bizonyítja, hogy most jóval „vitaközös hangulat” volt jellemző a szekciók üléseire. Minden referátumot, illetve korreferátumot vita követett. Ez egyrészt annak köszönhető, hogy a külső vitavezetők széleskörű gyakorlati tapasztalatukkal érdekes problémákat vetettek fel, de a régebbi gyakorlattal ellentétben most nemcsak a tanárok, külső résztvevők, hanem a hallgatók is igen tevékenyen vitáztak.

A VIII. országos tudományos diákköri konferencia Debrecenben megtartott más szekcióülése is sikerrel szerepeltek hallgatóink. A matematikai szekcióban a Gauss-analízis, ill. az egész számú lineáris programozás, a földrajz Észak- és Dél-Olaszország összehasonlító gazdaságföldrajza, ill. a budapesti régió elhatárolása, a szociológia keretén belül egy munkásszálláson és a Veres Pálné utcai kollégiumban végzett felmérés volt a téma, a pedagógiai szekcióban 4 hallgató a felvételi eredmények körüli vizsgálatok problémáival foglalkozott előadásában.

Referátumaink általánosan magas színvonalát bizonyítja az is, hogy több helyen javasolták publikálásra, vagy az érdekelt vállalatok vezetői mindjárt elvitték sokszorosítani azok anyagát. Nem egy előadót „lefoglaltak” a vállalatok az egyetem elvégzése után munkatársnak.

Mindez az elismerés bizonyítja: akik először készültek ilyen feladatra, azok is sikeresen mutatkoztak be, érdemes követni a példát, hogy a következő, 1968-ban vagy 1969-ben sorra kerülő IX. OTDK-n még szebb sikerek születhessenek.

László Gyula

AZ ELSŐK KÖZÖTT VOLTAK

Politikai önnnevelés

— 1932 és 38 között részt vettem a párt szemináriumok foglalkozásain. Huszan-huszonötön voltunk egy csoportban. Vezetőnk Gárdos Mária, a ma is élő írónő volt. Ő tanított meg minket arra, hogy mi a szocializmus, mi a kommunizmus. De nemcsak politikai kérdésekkel foglalkoztunk. Művészeti témák és a tagok családi problémái egyaránt terítékre kerültek. Talán ennek is köszönhető, hogy annyira összetartozónak éreztük a csoportot. Az előadásokra magunknak is fel kellett készülni egy-egy témakörből, s ezeket a kiselőadásokat meg is vitattuk. Szombat délután vagy vasárnap délelőtt elmentünk kirándulni. Odakinn a szabadban folyt a beszélgetések. Kettő-három minden évről-évre, nehogy meglepjen bennünket valamilyen nem kívánt személy. Ha esett az eső, vagy rossz volt az idő, akkor sem halasztottuk el ezeket a találkozásokat. Ilyenkor valamelyik kiskocsmában telepedtünk le. Itt természetesen sokkal jobban kellett vigyázni. Nekem egyszer a „Család, állam, magántulajdon keletkezése” alapján kellett kiselőadást tartanom.

Aznap éppen esett az eső. A kocsmaszármánál süttőva mondtam el az előadásomat, alig tartott 10–15 percig. Rettenetesen izgultam, hogy mit fognak szólni a többiek, mert ilyen szempontból nagyon erős kritikai szellem uralkodott a társaságban.

Nem mindenkinek jelentett olyan sokat ez a szeminárium, mint nekem. A többiek általában dolgoztak, gyárban vagy varrodában. Nekem 13 éves koromban meghalt az édesanyám, én láttam el a többi gyereket odahaza. Sokszor éreztem, hogy jó lenne valamit csinálni, valamiben részt venni. Így kerültem aztán ebbe a körbe. Az akkor szövődött barátság mai napig fennáll. Akik még élnek a társaságból, Gárdos Mária születésnapján minden évben összegyűlünk és együtt töltünk egy délutánt. Soha el nem múló élmény és öröm számomra, hogy részt vehettem azokban a szemináriumokban.

MOLNÁR IMRENE, egyetemünk könyvtárának nyugdíjas dolgozója, 1932-től volt az SZDP tagja.

— 1926 nyarán az MSZMP legális könyvtárában dolgoztam. Az egyik délután, amikor könyvtárórát mentem tartani, a helyiségben egy ismeretlen, fiatal, szép arcú fiatalembert láttam a nővérem férjének a társaságában. A sógorom odahívott, és bemutatott Lőwy Sándornak. Nevét régebből ismertem. Magam is részt vettem ekkor már a KIMSZ munkájában. Lőwy azért keresett meg, mert be akart vonni a titkársági tevékenységbe. De ezt csak a következő vasárnapon tudtam meg, amikor egy nagyobb társasággal kirándulni mentünk. Lőwy egész idő alatt mellettem volt. Megkért, hogy mosolyogjak, mintha vicceket mesélne nekem. Ekkor mondta el, hogy ő a KIMSZ titkára. Mesélt a mozgalom lényegéről, sok olyan dolgot mondott el, amit addig nem tudtam. Ettől kezdve aztán együtt dolgoztunk több éven át, egészen amíg le nem bukkolt.

Nagyon sokat foglalkozott a fiatal munkásokkal. Tanította, nevelte őket. Egy nagy lángolás vezette egész életében, életét a mozgalomnak szentelte és áldozta fel. Egy nappal később bukkant le, mint ő. Engem hat nap múlva kienged-

Reklám, márka, public relations

Március 24-én délelőtt dr. Szabó Imre a kk. osztályvezetője nyitotta meg az országos TDK közgazdasági szekciójában a III. alszekció üléseit. A témák érdekesnek ígérkeztek, s így a hallgatókon kívül meghívott vendégek, gyakorló közgazdászok is részt vettek az előadáson.

Sütheő Sándor, már végzett külkereskedelmi dolgozó az áru reprezentációjával foglalkozott. A reklám, és főleg a csomagolás fontos szerepét vázolta, utalt el annak a kérdésnek a megválaszolásához, mi is egy-egy áru reprezentációjának jelentősége. E komplexumból Sütheő kiemelte a színhatásokat, s ezt, több vizsgálati eljárást ismertette hosszán elemezte. Érdekes volt a következő rész is, amely a piaci követelmények vizsgálatával foglalkozott. Dolgozata végén egy igen érdekes osztályzási rendszert ismertetett egyes áruk reprezentációjának értékelésére.

Bakos Gábor dolgozata a márkával és a márkázás kérdéseivel foglalkozott. Az előadás áttekintette a kérdés fontosabb oldalait, különös súlyt fektetve ezek között a védjegy hallatlanul fontos szerepére a külkereskedelmi gyakorlatban. Ennek alátámasztására az Egyesült Izzó két „védjegy perét” ismertette.

Sándor Annamária volt az egyetlen, aki nem felolvasta előadását, hanem élő szóval mondta el azt. A reklámpszichológia jelentőségéről, a tudomány működési területeiről beszélt. Végül a különböző vizsgálati módszereket mutatta be, sok érdekes példával, s néhány meglepő, de kézenfekvő következtetéssel színezte azt.

A szünet után Avar Attila dolgozata következett, ő választotta az eddig még leggyalánabb utat, hiszen a public relations kutatással még elég kevesen foglalkoztak Magyarországon. Meggyőző volt előadása a public relations kutatás létjogosultságára vonatkozólag, másrészt néhány magyar példán a gyakorlatban bizonyította ennek hasznosságát külkereskedelmünkben. Az előadás óriási anyagot ölelt fel. Mégis felsorolnánk néhány számunkra érdekesebb témát, érzékeltetve ennek jellegét: Ilyen a közvélemény szerepe, s annak vizsgálata, a nyilvánosság, s annak értelmezése, a rá-

dió, tv. újság a kereskedelmi gyakorlatban, vásárok, kiállítások, nemzeti hetek jelentősége, politikai hatása. Végül megmutatta, hogy milyen különbséget kell tennünk a szocialista és a kapitalista országok felé irányuló kereskedelemben a public relations szempontjából. Jól foglalta össze az elmondottakat a TERIMPEX és egy angol cég szerződésének ismertetése, annak bemutatása, milyen mód-szerekkel dolgozik egy ilyen angol public relations iroda.

Érdekes volt Ritter Róza előadása a motivumkutatásról. A vásárlói magatartást befolyásoló tényezőket átfogóan mutatta be, de önhibáján kívül már ismétlésekbe bocsátkozott. Kár, hogy kihagyott részleteket előadásából az idő rövidsége miatt.

— patkó —

„Versenyképes közgazdászok”

Akik figyelemmel kísérték az egyes alszekciókban elhangzott előadásokat, sehol sem találkoztak Békési Gábor nevével. A Közgazdász legutóbbi számában mégis arról értesülhettünk, hogy első díjat nyert, s amit a lap nem írt meg, hogy miniszteri díjszerűen részesült.

Egyike volt ugyanis a nyolc előadónak, aki Debrecenben a társadalom- és természettudományi tagozaton tartott előadást. Egyetemünk előadói közül az ő beszámolóját kísérte a legnagyobb figyelem. Hallgatósága nagyon igényes volt: a matematikai szekcióban a budapesti, debreceni és szegedi

tudományegyetemek matematikusai vettek részt.

Huszonhat előadás hangzott el a matematikai szekcióban, ezek közül kettő kapott miniszteri jutalmat, másik kettő pedig miniszteri díjszerűen. A csodálkozó arcok, amelyek tudomásul vették, hogy a mi egyetemünkön is „versenyképes” dolgozatok érkeztek, talán a legigazibb elismerés volt, amit kaphattunk.

A Közgazdasági Egyetemen az idén két, a legutóbbi alkalommal egy előadója volt a matematikai szekciónak.

A debreceniek igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy jól érezzük magunkat. Már a pályaudvaron vártak bennünket az ottani egyetemisták küldöttei és a szálláshelyünkre kalauzoltak. Az egyes előadások előtt stencilezve megkapta a hallgató a rövid kivonatot, hogy jobban tudja követni az előadót. Sajnos, a mi szervezősünk erre nem gondolt, így a közgazdászok előadásairól nem készülhetett előzetes tájékoztató.

—csépai—

Egy első gondolatai

A konferencia második napján nagy érdeklődéssel vártam a politikai gazdaságtan előadások kezdetét. Nemcsak azért, mert magam — tanári D-szakos lévén — félig politikai gazdaságtan szakos vagyok, hanem azért is, mert kíváncsi voltam, milyen egy ilyen konferencia légköre, s arra is, hogy milyen módszerrel teszik közzé a „kutató-jelöltek” tudományos munkáik eredményeit, lényegét.

Az előadások a szocializmus politikai gazdaságtanának időszaki témáival foglalkoztak, s ehhez mi, elsősők, még elég keveset „konyitunk”. Az előadásokra koncentráva azonban rájöhettünk, hogy — eltekintve egy sor, számunkra még ismeretlen szakkifejezéstől, kategóriától —, értjük a főbb gondolatokat.

Imponáló volt az előadók biztonsága a hallgatóság kérdéseire adott válaszoknál, ezért dr. Szabó Kálmánnak, a vita vezetőjének csak kisebb kiegészítéseket kellett tenni az előadók válaszaihoz.

Feltűnő volt számomra, hogy milyen kevés elsőéves hallgató vett részt az előadásokon. Voltak az egyes alszekcióknak szép számmal olyan előadásai is, melyeken egyáltalán nem vett részt első hallgató. Ezt a tényt azért tartom fűresnek, mert úgy gondolom, hogy egy ilyen konferenciánál kevés jobb lehetőség adódik ismereteink bővítésére, amellyel sok újat, érdekeset, jó tapasztalatokat jelent, és bizonyára sokan kapnak kedvet a tudományos kutatáshoz, látva a felsőéves hallgatók eredményeit, sikereit.

Czakó Csaba

Kurtán Lajos

Ünnepélyes eredményhirdetéssel és a tanácsteremben rendezett barátságos hangulatú fogadással zárult a közgazdász diákkörök seregszemléje

Bérek és mechanizmus

Különös érdeklődésre tartott számot a II. alszekció, amelynek témakörében az új gazdasági mechanizmus problémái (bérezési rendszerek, iparszervezés, stb.) kerültek a vita középpontjába. Sajnálatos, hogy éppen a bérezésről, anyagi ösztönzésről szóló vita ígért vezetője, dr. Varga Sándor elvtárs nem tudott megjelenni, helyettese pedig az előadások időtartamára volt leginkább kíváncsi.

Ebben a témakörben négyen készítettek tudományos igényű munkát.

Elsőnek Roóz Józsefet hallgattuk, aki „Bérazányosítási módszerek az iparvállalatoknál” címmel magasszintű előadást tartott. Szerinte egy évvel a reform bevezetése előtt

nem fordítanak vállalatok elég gondot a bérezés kérdésére. Olyan ellentmondásokkal találkozott, például a MOM-nál, amelyre érdemes felfigyelni: A KGM 63/120/1963-as utasításában 12 kategóriás alapbérezési módszert dolgozott ki. A vállalat ezt nem vezette be, a minisztériumnak küldött jelentéseiben mégis az új kategóriák szerepelnek.

A pamutiparban szigorú tudományos munkával, pontos felmérés után 19 kategóriás rendszert dolgoztak ki — bevezetésére anyagi nehézségek miatt nem került sor. Többek között említést tett arról, hogy az új mechanizmusban a vállalatok önállóan fognak dönteni a bérezési kérdésekben, de természetesen az alpbérek alsó és felső határát továbbra is központilag fogják meghatározni. Beszélt arról, milyen szempontokat kell elsősorban figyelembe venni az alpbérek megállapításánál. Ilyenek a munka nehézsége, a felelősség, a dolgozók szakképzettsége, az esetleges kedvezőtlen munkaidőbeosztás stb....

Szükségesnek tartja a kiemelkedő munkások megfelelő jutalmazását. Bérezési módszerrel megoldhatónak tartja a munkaerőhiánnyal küzdő területek kello feltöltését, ugyanakkor rámutatott, hogy fokozottan kell törekedni arra, hogy különböző vállalatoknál végzett ugyanazon munkát egyenlően fizessenek.

Továbbiakban Sipos Béla a „Csoportbérezés szervezése”-ről beszélt. Sipos távolabb állt az ételtől, mint Roóz, s szereplése inkább egy jól felkészült diák beszámolója volt, mint tudományos előadás.

Munkájában ismertette, mikor helyes az egyéni, illetve a csoportos bérezés. Vázolta azokat a tényezőket, problémákat, amelyeket a csoportos bérezésnél figyelembe kell venni, illetve amelyeket meg kell oldani. Figyelemre méltó volt a nemzetközi irodalomból összegyűjtött anyaga.

Lukács Mária kifejtette, hogyan fog végbemenni a gazdaságirányítás reformjában az anyagi ösztönzés. Fontos változás, hogy ezután a vállalati nyereséget az eladott termék mennyisége, s nem a legyártott termékek alapján számolják.

Befejezésül Varga Jánosné „Kísérleti tervezési és anyagi ösztönzési rendszer a Medior-Művek”-ben címmel tartott előadást.

BRUCK ROZA, egyetemünk könyvtárának nyugdíjas dolgozója, 1925-től volt a KMP tagja.

Taglétszám és követelmény

Széles körben elterjedt, s úgy tűnik, a központi szervekben is uralkodó a KISZ alábbi értékelése: A KISZ alapjában megfelel és megfelelt hivatásának. Az első időszak után a KISZ gyors létszámbeli növekedésnek indult. Ugyanakkor ez a növekedés bizonyos területeken túl gyors volt, és a tartalmi munka nem tartott vele lépést. „Az aktív KISZ-tagok aránya nem nőtt együtt a taglétszámmal. Sok vonatkozásban elmosódtak a különbségek: a KISZ-tagság és a szervezeten kívüli fiatalok között, nem állítottak növekvő követelményeket a KISZ-tagok elé” — állapítja meg a KISZ KB júniusi Allásfoglalása. Tehát lényegében mennyiségi okokról van szó, és valamivel lassabb növekedés esetén nem jelentkeznének azok a hibák a KISZ-ben, amelyekkel ma lépten-nyomon találkozunk.

Ebből az értékelésből magától értetődően adódik a feladat is. A Központi Bizottság egyetemi irányelvei felvetik „a KISZ-tagsággal szemben támasztott erkölcsi, politikai követelmények növelését, mind a felvétel előtt, mind utána”, s „a követelmények fokozásával együtt csökkenhet a szervezetségi aránya”. Hogy mit jelent ez konkrétan? Nézzük, hogyan fogalmazza meg két KISZ vb-titkár, egy vidéki és egy budapesti egyetemen.

„...ismertette a szigorú tagdíjhatározatot, majd a tagmegújítás javasolt módját ismertette. Ezerint minden egyes alapszerv személyre szóló feladatokat kell, hogy adjon tagjainak. Kéthavonként értékelni kell a végzett munkát, a nem teljesítők fegyelmi büntetést kapnak; a fegyelmi büntetés lépcsőzetes, azaz a legközelebbi alkalommal már szigorúbb; így automatikusan „kizárja magát” a KISZ-ből az, aki nem odaválik.” (A Mi Egyetemünk, 1967. február 17.) „Továbbra sem vagyunk el-lene a tömegszervezetnek, de bizonyos követelmények nem teljesítése esetén meg kell válnunk számos tagtól.” (Egyetemi Lapok, 1967. III. 9.)

Úgy tűnik, hogy ezek az elvárások — melyek tehát a KISZ értékelésében megnyilvánuló mennyiségi szemlélet alapulnak — vitathatók. Követelményrendszer bevezetése egyetemeken sem képzeltető el. Ha ugyanis — akárcsak kari, alapszervi szinten is — egységes követelményrendszert alakítunk ki, az biztosan merev lesz. Biztos, hogy a követelmények előbb-utóbb annyira lazák lesznek, hogy az egész formálissá válik. Az egyéni követelmények támasztásával és számonkérésével pedig másutt van a probléma. Ez az elképzelés éppen azt tétellezi fel indulásul, amit hosz-

szerű távú célként akarunk kitűzni: hogy az elsődleges közösségek valóban jó kollektívák legyenek.

Ezzel az értékeléssel, szemlélettel kapcsolatban még egy elvi kérdés merül fel. Mi az oka vajon ennek a túlzott létszámnövekedésnek, e „fejlődési rendellenességnek” a KISZ-ben? Valami szubjektív hiba, tévedés, esetleg a központi vagy helyi vezetők hozzá nem értése vagy trehányasága? S egy jó meglátás, egy helyes határozat, no meg vezetőink lelkes nekibuzdulása elég a hibák kijavításához, s a KISZ-ben — az Egyetemi Lapokból idézett kifejezéssel élve — „új fellendülés előtt állunk”?

Aligha. Minőségileg szemlélve a KISZ tíz évét, világosan látni kell a következőket.

Vita*

A „politikai tömegszervezet” kifejezés használata nem ment fel annak megállapítása alól, hogy a KISZ élenjáró fiatalok harci szervezetéből (1957) ifjúságunk széles körű, illetve diákságunk teljes körű tömegszervezetévé lett. Megváltozott ezzel a szervezet belső struktúrája, a KISZ jellege.

1. A mai KISZ-ben mindenkinek számonkérhető feladatot, megbízatást adni nem lehet. Kicsit is felnőtt ember számára ugyanis nem feladat az, hogy járjon többször moziba, műzeumba, többet sportoljon, ennyi és ennyi tizedet javítson tanulmányi eredményén. Azt érzi feladatnak, amikor másokért aktívban tehet, nyújthat valamit. Egy olyan KISZ-ben, amely a fiatalok töredékét tömörítette, volt erre mód. Teljes (vagy majdnem teljes) szervezetségi mellett ilyen feladat nem juthat mindenkinek. (Egyetemi KISZ-szervezeteknél a külső munkák áthidalhatják ezt az ellentmondást, de ez csak az egyetemeken és egy-két hasonló helyzetű KISZ-szervezetnél van meg. Másrészt ezek hatása az egyetemi közösségre nagyon is közvetett.)

2. A KISZ feladatait pártunk egész politikájával összhangban kell meghatározni. Mit jelent viszont az „aki nincs ellenünk, az velünk van” politikája? Figyelembe véve társadalmi fejlődésünk bonyolultságát, az osztálystruktúra sokrétűségét, az ideológiai front tarkaságát; a sok elmaradást, fenntartást, passzivitást stb., ez a politika azt jelenti: keressük meg és emeljük ki azt, ami összeköt, de ne hangsúlyozzuk, ne legalizáljuk, ne merevítjük adminisztratív,

szervezeti eszközökkel a passzivitást, a közönyt (ami nem azonos az ellenséges beállítottsággal és tevékenységgel, még akkor sem, ha végső soron persze káros is lehet), ne alkalmazzunk semmiféle kényszert, nyomást, fenyegetést.

Mit jelent viszont a tagmegújítással egybekapcsolt követelményrendszer? A legpasszívabb fiatalok fokozatos kizárását a KISZ-ből. Ezáltal tehát ennek a passzivitásnak szervezeti, adminisztratív rögzítését, s ezzel megmerevítését; a még éppen a szervezetben maradó irányába pedig bizonyos nyomást. Egyeseknek ez tetszik, a KISZ-munka kibontakozását várják tőle — én nem tudom elfogadni. Ezzel senkit sem hoznánk közelebb magunkhoz, csak látszateredményeket ér-nénk el.

Tudomásul kell vennünk: nem időszerű ma a KISZ-tagkönyv „árfolyamának” emelése! Ellentmondana a szövetségi politika lényegének, ha évről évre felvetnénk minden fiatalnak: „Dönts el, hova állsz!” A KISZ jellegváltása, a „felhígulás” nem valamilyen hiba következménye, hanem szükségszerű folyamat: a KISZ olyan tömegszervezetté kezd válni, amelynek vezetői, apparátusa, aktivistái vannak, de tagsága tulajdonképpen nincs, mert tagsága az egész ifjúság. (Ez a szervezeti forma felel meg az „aki nincs ellenünk, az velünk van” politika

lényegének, s már ki is alakult a népfront és a népmozgalom esetében.)

Nem ott van tehát a hiba a KISZ-ben, amikor „túl gyorsan” növekszik a taglétszám, s egyre kevesebbet jelent KISZ-tagnak lenni! Ez szükségszerűen következik a KISZ jellegváltásából. A hiba éppen ott van, amikor nem ismerjük fel ez a jellegváltást, és nem alakítjuk ki tudatosan az új jellegnek megfelelő új politikai mechanizmust.

Természetes, hogy emellett a fiatalokkal szemben támasztott követelményeket mindig fokozni kell. De ezt nem szabad semmilyen formában összekötni a KISZ-tagsággal, a szervezeti hovatartozással, a „Dönts el, hova állsz!” kérdésével! Egy tagmegújítással összekapcsolt követelményrendszerrel olyan politikai mechanizmust, sőt: olyan politikai tartalmat erőszakolnánk rá az 1967-es KISZ-re, ami már rég nem időszerű! Ezt a luxust pedig nem engedhetjük meg magunknak. Ha helyesen választjuk meg a feladatokat és a mechanizmust, akkor sem állunk új fellendülés előtt — akkor is csak lassú előrehaladást hozhat a KISZ-munka fejlődése. De ha nem ismerjük fel, hogy melyek ma az élet követelményei — akkor még ez a lassú előrehaladás is kérdésessé válhat.

Bauer Tamás

Törődünk a külföldi hallgatókkal

Március 22-én az egyetem tanácstermében a külügyi csoport kerekasztal-találkozót rendezett az egyetemünkön tanuló külföldi diákok részére.

A találkozó első részét Szent Tamás elvtárs beszámolója alkotta. Részletesen szólt az egyetem vezetőségének új tanulmányi politikájáról. Eddig számos esetben előfordult az, hogy külföldi hallgatókkal szemben enyhébb elbírálást alkalmaztak, ezért az egyetem vezetősége megszorgította a számonkérést. Így a külföldi hallgatók vizsgakövetelményei azonos szintre emelkednek a magyar hallgatókéval.

Változás történt a külföldi hallgatók eddigi csoportbeosztásában is. Az I. és II. évfolyamosok egy csoportba kerültek, a III. és IV. évfolyamosok pedig speciális kollégiumokat indítottak a fejlődő országok gazdasági problémáiról.

Szent Tamás elvtárs a tanulmá-

ny eredmények értékelésekor azt a következtetést vonta le, hogy bár történt javulás az eredményekben (összesített átlag 3,19), még mindig nem megfelelő a külföldi hallgatók tanulmányi színvonala.

A beszámoló következő részét a külföldi és a hazautazások kérdése foglalta le. Az előadó leszögezte: bár minden hallgató kétszer utazhat külföldre egy évben, ezeket az utazásokat úgy kell megszervezni, hogy az ne a tanévben történjék, mert több példa is mutatja, hogy utána romlott a hallgatók tanulmányi eredménye.

A beszámolót követően a külföldi hallgatók kérdéseire válaszolt Mihálik István és Szent Tamás elvtárs.

A találkozó második részében került sor a Barátság Bizottság újjáavasztására.

K. Gy.

Újra pantomim

Azok, akik kitartóan várták a találkozást Kárpáti Zoltán pantomimművésszel, végre személyesen ismerkedhettek meg vele klubunkban. Vendégünk sok érdekes mesét mesélt a kevéssé ismert műfajnak a történetéről, sőt némi bepillantást nyertünk a „mimusok” kulisszatitkaiba is, a pantomim technikájába. Az érdekes beszélgetést jól zárta le Balkéz című száma, ami szinte az előtte elmondottak illusztrációja volt. Mi is meggyőződünk arról, hogy e művészeti ág létezése jogosult, s hogy hazai művelőinek nagyobb segítséget, támogatást kellene biztosítani.

p-k

VIETNAMNAK

A március 21-én, a KISZ megalakulásának 10. évfordulója alkalmából rendezett vietnami társadalmi munkán 3624 forintot keresett a több mint százötven résztvevő. Itt közöljük, hogy — szemben az előző számban megjelent időponttal — a következő vietnami vásárnap április 23-án lesz.

Báli pillanatképek

Tánc reggel 5-ig...

Itt még nem tudták, melyikük a legszebb?

(Foto: Száva)

Nyelvi köri évváró

Régóta készülnek egyetemünk nyelvi köréi a tíznyelvű klubdelutánra. Az idén, az öt nyelvi kör előadása mellett, az egyetemünkön nem oktatott nyelvek közül másik öt nyelven is megszólalnak majd hallgatóink a műsorban. S mivel ez a delután az egész évi munka záróaktsa, a kiváló aktivistákat munkájuk elismeréseként itt fogják jutalomban részesíteni.

Tájékoztatásul közöljük a műsor vázlatos tervét:

Orosz nyelvi kör:
— Szindarab (Svággyba na vszju Evropu)
— Zongorán játszik Bakos Gábor (Muszorgszkij)
— Szavalt: Jevtusenka verséből
— Énekszám: Orosz népdalok

ÜNNEPI FELLÉPÉS

Új számokat is bemutatott népi együttesünk az április 4-i ünnepélyen

Francia nyelvi kör:
— Énekszám: francia népdal (La Mere Michel)
— Bábjáték: La Fontaine
— Énekszám: francia schanson

Spanyol nyelvi kör:
— Szavalt: Pablo Neruda: Végrendelet
— Jelenet a spanyol polgárháborúból
— Szavalt: József Attila: Óda
— Spanyol és olasz dalok gitárkísérettel

Német nyelvi kör:
— Népdal: Sag mir, wo die Blumen...

Angol nyelvi kör:
— Jelenet: A. Miller: Az ügynök halála
— Angol és skót népdalok gitárkísérettel
— Szavalt: Shakespeare

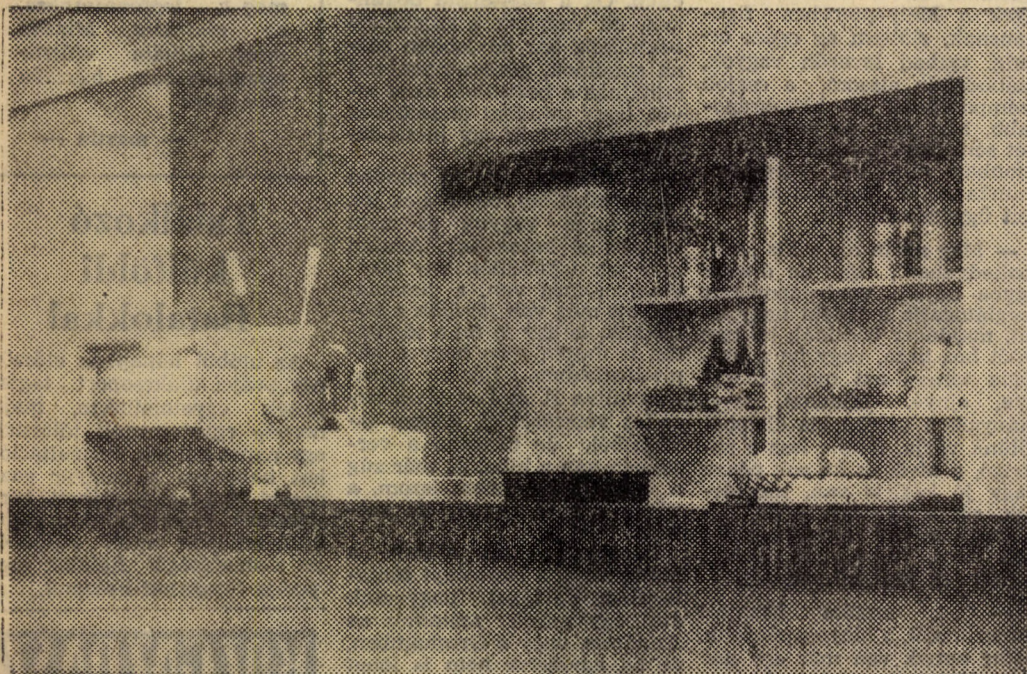
Az április 20-án, csütörtökön delután fél 3 órakor a klubban megrendezésre kerülő tíz nyelvű műsoros delutánra minden kedves érdeklődőt szeretettel vár a

nyelvi kör tanács

2=6

Ez az „egyenlőség” nem a matematika megsúfolása. Képtelenségnek látszik, s mégis igaz. Meggyőződhet erről mindenki, aki megveszi a 2 Ft-ba kerülő „Költészet 67” c. füzetet. A kiadvány, amely egyébként hazai költészetünket népszerűsíti, két utalványt és egy jegyzelvényt tartalmaz, egyenként 2 Ft-os értékben. Az utalványok névértéküknek megfelelően válthatók be egy tetszőleges verskötet és versmondóhanglémez vásárlásakor, a jegyzelvény pedig a Költészet napja alkalmából megtartandó bármely rendezvényre kedvezményt biztosít. A kiadvány a közönségszervezésen kapható, ahol az érdeklődőket részletesen tájékoztatják a 2=6-ról.

Klub, játéktér, társalgó, eszpresszó!

Elfáradtál a tanulásban? Beszélgetni akarsz valakivel? Zenét szeretnél hallgatni? Tévé nézni? Kedved van szerencsét próbálni a játékautomatákon? Kényelmesen akarsz enni vagy inni valamit? Frissítő kávé szeretnél?... Mindezekhez ki sem kell lépni az épületből, csak bemenni az első emeleti klubba, ahol hétfő kivételével delután 1-től este 9 óráig minden nap módod nyílik egy kis kikapcsolódásra, könnyed időtöltésre. Kényelmes találkozóhely is, akit pedig nem zavar a zibongás, az otthonosan elhelyezkedve a fotelokban, szívesen tanul itt. A nemrég elkészült, s képünkön bemutatott ízléses bárpuhánál presszókávé és többféle büfé-áru kapható.

Foto: Kádár

KEFIR

MI ÚJSÁG CSAPATUNK ODUTAJÁN?

Megkértük Faklen Pált, csapatunk egyetlen profi játékosát, adjon nyilatkozatot saját lapjának. Első és utolsó kérdésünk: KEFIR? (Faklen elvtárs a kérdésre felkapja fejét, arcának redői mögött szinte érezzük a gondok sötét felhőinek gomolygását, halk hangon, kicsit gondolkodik, majd hirtelen kisimulnak az előbb említett redők, mivel eszébe jut, hová tette az általam előre megírt választ.)

— Talán azzal kezdeném, hogy a mérkőzést részünkről tervszerű, arányos előkészületek előzik meg. Négy bizottságot hoztunk létre, úgy mint szervező bizottságot, műsorbizottságot, sportbizottságot és belső elhárító szervezetet a kultúros kémek leleplezésére. Közvéleménykutatás után kiderült, hogy a 18-as keret 16 játékosra jobbszélsőt akar játszani, kettő pedig „leütő” akar lenni. Nekik megmagyaráztuk, hogy „leütők” csak röplabdában vannak; erre beadták a derekukat: ők is feliratkoztak jobbszélsőnek! Két eset kínálkozik: vagy az egyedülálló, úgynevezett 11 jobbszélsős formációval fogunk a pályára kikutni (plusz hét tartalék jobbszélső), vagy pedig képességvizsgálat alapján fogjuk a posztokat megállapítani. Ez utóbbi viszont olyan szomorú eredménnyel kecsegtet, hogy valószínűleg megmaradunk a 11 jobbszélsős felállási módnál. Egyébként főleg kiegészítő sportágakat üzünk, hogy fokozzuk a játékosok labda- és kultúros éhségét. A mai edzésadag: egy kis evés-ivás, egy kis terefere, utána alvás. A győzelembe vetett hitünk egyébként töretlen...

Faklen elvtárs feláll, tekintete magabiztos, mint általában.

EGY RÉMHÍR...

Egyetemünkön elterjedt a hír, az az alaváló rágalom, hogy Louis Armstrong lemondta a firkászok-kultúrosok meccs műsorára szóló szerződését. Itt, a sajtó, a legnagyobb nyilvánosság előtt kell kategorikusan visszautasítanunk az alaváló híresztelést. Kijelentjük: Louis Armstrong nem mondta le szerződését sem írásban, sem szóban, sem egyáltalán. Továbbiak elkerülése végett közöljük, hogy nem mondták le még: The Beatles, A. Rajkin, Sandy Shaw, Frank Sinatra stb., stb.

HIRDETÉSEK

Frutti-, perec-, édesség-, szotyola-, tökmag-, bambáru-sokat sürgősen keresünk. Számukra egységes formaruhát és garantált ráfizetést biztosítunk.

Herrera típusú edzőt, lehet használni is, átvessz, ill. megvesz a Közgazdász. Fényképes leveleket minél előbb a szerkesztőségbe, Barotik kémjelvények.

Kulturális együttesek — Firkászok + Műsoros labdarúgó-mérkőzés
Április 17-én, délután fél háromkor a BEAC-pályán + Belépődíj 2 Ft
Jelmezes felvonulás + Kabaré a pályaszélén (és a pályán)

KEZDŐRÚGÁS — DE MILYEN!

Már végleges, hogy a kezdő-rúgást egyetemünk szépségkirálynője, Miss Közgáz fogja megtenni. Sőt, szó van arról, hogy a totótombolán is szerepeljen, mint főnyeremény. Sőt, szó van arról...

— patkó —

Mi (Ki) van a FIR-rel (ben)?

A sportbizottság elnöke, László Gyula, egyetértésben sajátmagával, kijelölte a Firkászok 18-as keretét. Tagjai: (zárójelbe tettük a nemzeti válogatottság számát, és közöljük munkaterületüket a lapnál):

Kovács Géza (—) az általános kar dékánja, a szerkesztőbizottság elnöke,

Hágelmayr István (—), a pénzügyi tanszék docense, szerkesztőbizottsági tag,

Gyenge Zoltán (—), a világ-gazdasági tanszék oktatója, szerkesztőbizottsági tag,

Faklen Pál (—), hivatásos falújság-felelős és nótafa,

Csépai János (—), elméleti sportember,

Kállai István (—), flipperkirály, jövődó Pálos-gyilkos, László András (—), szerkesztőségünk üde színtestje,

Szalai Zsolt (—), hajléktalanok csöbészerezője,

Farkasházy Tivadar (—), flipperherceg, vándorstílusú munkatárs,

Bauer Tamás (—), vitavezer, Laki Mihály (—), humorista kari titkár,

Kutas János (—), férj,

Lovász Péter (—), csökkentett munkaképességű munkatárs,

Betlen János (—), ösztöndíj-reformátor,

László Gyula (—), abádszalóki különtudósítónk,

Szamos Miklós (—), szerelmi szakértő,

Patkó András (—), portörténetész,

Kurtán Lajos (—), vegyesíró.

A szomszédvár

Kémeink Bardócz Bélának, a kultúrosztály csapatkapitányának titkos noteszából az alábbi 18-as keretet rázták ki:

SZINJÁTSZOK:

Érdi Csaba (Romulusz és sakkfelvigyázó),

Mikó János (a tudományos feudalizmus tanszék docense), Székely Gyula (népség, katonaság, hírnök, ajtónálló stb.).

ZENÉSZEK:

Pásztor László (Watt-bajnok),

Roóz József (primás),

Lantos Antal (kontras),

Szigeti István (terces),

Hunyadi László (brácsaszólam),

Lőrincz Kálmán (kiskontras).

TÁNCOSOK:

Lambropulosz Thanasis (a Görög),

Surányi Imre (a Cigány),

Mészáros Tamás (vigyázat, már katona is volt),

Pálfalvi József (az együttes szerénysége),

Bardócz Béla (a szerelmes kapitány, avagy Szívi).

EGYÉB:

Alföldi Lajos (hivatásos fő-kidobólegény),

Schreil János (hivatásos ex-főkidobólegény),

Farkas Péter (organizátor, centralizátor, konspirátor!) és nem utolsósorban Náfrádi László (a kultúrosztály törzsfőnöke).

—teddy—

LEVELESLÁDÁNKBÓL

Tisztelt Szerkesztőség!

Bár még nem vagyok egyetemünk hallgatója, jelentkezem

felhívásukra: április 5-ével elvállalnám — ideiglenesen, egyhónapi időtartamra — az újságírók csapatában a gyűrói beosztást. Amennyiben alkalmazni tudnak, sürgősen írjanak, hogy munkakönyvemet kikérhessem. Egyébként minden vágyam, hogy egyszerűen is közgazdász lehessenek, és irhassak ideológiai tárgyú cikkeket lapjukba.

Cím: Orchidea de Santis, RÓMA, Via Appia.

A belvárosi társaság romantikája

Az elmúlt évben szinte az egész ország közvéleménye előtt zajlott le egy különleges per, a belvárosi galeri által elkövetett bűncselekmények tárgyalása. Miben volt ez a per elütő a szokványos hullán társaságok felelőssége vonásaitól? Bár erőszakoskodások, kábítószer, üzérkedés, közveszélyes munkakerülés, valutázás is szerepelt a vádpontok között, mégis politikai ellenállónak tartották magukat, pedig semmi más nem történt, mint hogy züllöttségüket és romlottságukat megfelelő ideológiai köntösbe öltöztették.

A vádpontok nem néhány hétre, hónapra szorítkoztak, hanem évek alatt folyamatosan elkövetett bűncselekményekre, ők pedig csupán az utóbbi pár hónapban adtak politikai színezetet viselkedésüknek. Már régóta rutinos munkakerülők voltak, midőn egyszer kitalálták, hogy ez részükről nem más, mint szembenállás a fennálló rendszerrel, ők a társadalom üldözöttjei, kivetettjei, csak elkeseredésükben isznak, és miután nem kapnak „megfelelő” munkát, kénytelenek üzérkedésre, csalásra adni fejüket. S ha mindezekhez még hozzávesszük a horogkereszt tevékenységeket, a Hitler-dicsőítést, — akkor minden becsületes ember a rokonszeny legcsekélyebb érzése nélkül ítéli el őket. Úgyük lezárult, elnyerték méltó büntetésüket.

A belvárosi galeri csupán egy tuat fiúból állt, de beletartoztak egy olyan, száz, talán kétszáz főnyi társaságba (nevezük őket a továbbiakban belvárosi társaságnak), melynek tagjai bár nem követtek el ilyen súlyos tetteket, szintén munkakerülők, világfájdalmasak, féktelen nyugat-imádók, tehát nagyon idegenek társadalmunk eszméitől. Közülük sokan csak közönsz viszonyban vannak egymással, mégis összetartozóknak érzik magukat, ami közös szórakozásban, hasonló öltözködésben, viselkedésben, és ami a legfontosabb, hasonló életmódban, életszemléletben nyilvánul meg. Számuk nem nagy, de népszerűségük annál inkább. És ebben rejlik társadalmi veszélyességük.

Ezek a fiúk képviselik ugyanis korunk egyik romantikus típusát. Ma is létezik a mesebeli királyfi, a legyőzhetetlen, selyembe-báronyba öltöztetett hős lovag. Csak egy kicsit átfarmalódott. Nem lovon

jár, hanem stoppal, páncél helyett farmerben vagy kétsoros duplaslicces zakóban, beugrójára van a Pincemetróba, olvasza a New Musical Express, szakállat, Mick Jagger vagy úrhajós frizurát hord, isteni heccet csinál, jartas az izmosokból és hobbyjai a szanszkrit nyelv elsajátításánál kezdődnek.

Ettől persze még nagyon rendes lehet valaki. A felnőttek is elintézhettek egy kélegyintéssel — fiatalság-bolondság. Senki sem követelheti meg tőlünk komolyan, hogy életünk minden percét gondoljuk át, kizárólag tartalmas szórakozásaink legyenek. De

azt igenis megkövetelhetik, hogy a csavargás és a semmittevés ne váljék kizárólagos életfunkcióvá, unalmában ne játssza meg senki az egzisztencialistát, a beatniket, nyakonöntve világfájdalommal és elidegenedéssel, Götterdämmerunggal és katalizma elmélettel, és az atomháború veszélye elől se a munkanélküliségbe meneküljenek.

Világítsunk rá egy képzelet-szülte interjúban, mit takar valójában ezeknek a fiúknak a romantikája.

Menjünk el egy bába, álljunk lesbe és amint megpillantottuk egyiküket, szólítsuk meg félúton a táncparkett és a büfé, valamint a negyedik és ötödik üveg sör között, hívjuk meg a hatodikra és máris feltehetjük neki az első kérdést.

— Mondd meg őszintén, miért érzed magad hüligán-nak?

— Továbbá miért érzem magam balett-táncosnak és kőfaragónak, mi? Nem volt nekem elég az a sok újságicik, te is ezzel a hülye kifejezéssel jössz? Aki gyereket vesz, az anya, aki frigiditást hord, az kispolgár, aki nem viselkedik a felnőttek szájíze szerint, az hüligán!

— Jó, és a galériéről sem vagy hajlandó beszélni?

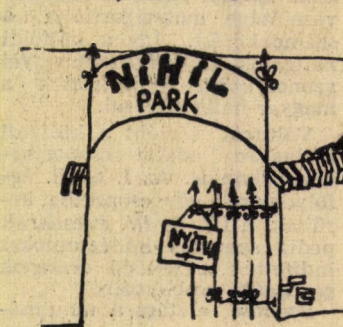
— Te egy javíthatatlan Würfli úr vagy. Még hogy galéri! Pár kültelki jampec összeáll, lámpaoszlopokat dobálnak, leszólítják, esetleg megverik a lányokat, megrugdallják a környékbeli macskákat, felborítanak egy Trabantot, betörnek a sarki ócskászhöz, Liveringhez, meg a Nevada-hoz járnak táncolni és a világ tejeinek képzelik magukat. Hát egy ilyen banda nevezheti magát galériának, remélem te nem akarsz minket ilyen suttyó srácokhoz hasonlítani.

— Galéri! Édes fiam, mi egyenlőségek vagyunk. Minket mindenki ismer, nekünk nincsen vezérünk, mi hobók vagyunk, azaz világcsavargók, kellő terep híján Magyarországon, de akkor sem sértődöm meg, ha beatniknek tartanak. Nálunk csak egy szám, ki a jó fej. Ezt jól jegyezd meg: mindenki annyit ér, amekkora dilit tud csinálni.

— Persze, ha most afféle falusi duhajkodásra gondolsz, akkor nagyon tévedsz. Mi az intellektuális balhékat kedveljük. Az volt aztán a hecc, mikor S. tavaly az almadí strandon hittérítő beszédet tartott, vagy amikor B.-ék ellopták a saját kocsijukat és még a rendőrök kedve elnézést, Gyék lakására pedig úgy vittük fel a lányokat, hogy azt mondtuk, ifjúisági klubba megyünk, a hülyébbekkel még beléptédfjait is fizettettünk, na és amikor hullaszállító kocsival stopoltunk? Mint látod, igaz értelemiségi, belvárosi fejek vagyunk. S. például kitűnő festő és remek verseket ír, B. bölcsészhallgató...

— Hogy nem dolgozunk? Hagyd ezt a szöveget. Mintha olyan nagy öröm lenne napi nyolc órát fürni-faragni, túrni a földet, vagy teljesíteni egy főnök kívánságait. Reggel korán kelni, egész nap konfekció ruhában, rövid hajjal ülni a hivatalban, nehogy megszóljon

az osztályvezető kartárs, várni az ebédidőre, a két hét szabadságra, az ötven forint fizetésemelésre, meg a pirosbetűs ünnepekre. És a gyári munka talán különb? Ahol az idősebb szakik minden áron embert akarnak faragni belőlem, régi mozaik történetekkel jönnek, és ha egy kicsit odamondok nekik, akkor rögtön elsírják, hogy az ő korukban így meg úgy...

— Ha már nagyon szorít a káemk, akkor inkább elmegyek a Melyéptervhez figuránsnak, előttem az egész ország, szabad levegőn vagyok, szállodában alszom, a csajok szempontjából is biztonságosabb, hisz még az ember nevét sem tudják. Az ilyen fejek azonban, mint mi, megélnék munka nélkül is, csak egy kicsit ügyeskedni kell.

— Meg aztán ott a kis „mama-dévecse”, aki tíz órákor ágyba bújik, vasárnaponként meglátogatja a vidéki nagynénit, majd nem bírja el a nagyintó hoz haza, vagy ha a biológia tanára azt mondja: ejnye, ejnye. Mindazt, ami hiányzik a szürke kis életéből, tőlünk várja. Belőle lesz a rajongó, a hívó, és ha sok pénze vagy jó kéglje van, megtűnjük, sőt a hábékon néha kap ajándékba, egy agyonhasznált ciki csajt, vagy olyat, akivel nem lehet kezdeni semmit.

— C.-t, amióta hazajött Amerikából, a lányok pénzelik, pedig annak van már egy pár éve. Nemcsak már, hanem még is, mármint a sitten van még egy pár éve hátra. Hiába, ez a legjobb családban is előfordul. Az sem olyan nagy baj, ha rövid időre kivonnak a forgalomból, mert megvertem egy arabot, vagy egy csaj-tól elfelejtettem megkérdezni, hogy ő is akar-e, odabenn leg-

alább megtanulok jól sakkozni.

— Különben minden bajom elmúlik, ha sikerül disszidálnom és Nyugaton kiadhatom visszaemlékezéseimet, mint F. vagy L. Láthatom a Beatleket, a Rolling Stoneket és végeredményben szabadságharcos vagyok vagy mi a fene. Ezt a Szabad Európa is megmondja.

A mi viselkedésünk politikai állásfoglalás, Nyugaton is ezt teszik, csak ők a kapitalizmus ellen, mi pedig a szocializmus ellen. Ők a kapitalista beatnik, mi vagyunk a szocialista beatnik, bár ha jobban utánagondolok, gőzöm sincs, mit csinálnak a beatnik azon kívül, hogy mindent összetörnek és az erkölceik egy kicsit lazák...

— Mindegy, úgy jó minden ahogy csinálom, addig élek jól, amíg fiatal vagyok és nem visznék el katonának. Azután már jön a gürcölés. Egy lehetőségem még van, a disszidálás, ott még van jövőjük a hobóknak, és egy jó fej a jég hátán is megél, nem hogy a kapitalizmusban. Bár az igazat megvallva F. és L. nem a hazafias verseiből él, hanem favágásból, de biztosan a versekben van a hiba. A, már zúg a fejem, többet nem iszom, a végén még berúgok. Na szedj.

Barátunk ezzel eltűnik a Metro vagy a Bercsényi forgatagában, de lehet, hogy csak átül egy másik asztalhoz az Annában, vagy a Greshamban, és ha egyszerre nem is lehet mind a négy helyen, pár óra leforgása alatt biztosan megjárja azokat. Valahányszor nagyobb bált rendeznek ismerős arca feltűnik az előcsarnokokban, ahol belógásra várva ácsorog. Ő a mi éjszakai moylepénk.

Farkasházy Tivadar

Allok a cikkeken

Sokszor ábrándoztam arról, hogy e kétezres példányszámú világlapot (i. e. a „Kökgazdász”-t) az igen tisztelt olvasók népes táborának minden egyes tagja alaposan átöngészi. Vagy ha nem is olvas el minden betűt, de az érdekesebb cikkeket igen. (Mert vannak ilyenek.) És persze az is megfordult már a fejében, hogy hátha azokat a cikkeket is megnézi, amelyeket én írtam. (Hisz ilyenek is szoktak lenni.) Egyébként mi haszna lehetne annak, hogy az ember cikkeket ír? Azaz, hogy...

A cikkeket papírra nyomtatják s ez köztudomásúan éghető anyag. Dehát a napilapokkal mi nem tudunk versenyezni, azok minden áldott reggel 8–10 oldalon jelennek meg, mi pedig jó ha kéthetente 4 szerény (milyen szerény!) oldalon boldogítjuk olvasóinkat. A másirányú felhasználásról tanácskozik az a tény, hogy már többször említették nekünk újságunk papírjának minőségét...

A minap aztán elosztott aggodalmam. Megnyugodtam. Mégis van értelme a cikkírásnak. Belépve az egyetem egyik hivatalos helyiségébe, a frissen mosott padlón megpillantottam a „Kökgazdász” legújabb számát... Nem magazin, nem képeslap, vagy holmi országos lap, hanem igenis ez a kis kétezres példányszámú, négyoldalas, kéthetenként megjelenő újság hevert a padlón. Ez igen! Tehát mégis van értelme. Nem veszett kárba anynyi fejtörés, annyi köröm- és tollrágás, annyi kéziratpapír, stb., stb...

Büszkeség töltötte el szívemet. Már rá is álltam az újságra, s miközben az íróasztal tulsó oldalán ülő dolgozóval beszéltem, igyekeztem jobban szemügyre venni a talpam alatti példányt. Hirtelen fellebbant büszkeségem csak fokozódott. Egész valómat átjárta az öröm. A saját cikkemen álltam! Csodálatos érzés volt. A cikk teljes terjedelmében terült el a padlón, s én boldogan gyönyörködtem benne.

Aztán az íróasztal „tulsó oldalától” búcsúzva megegyeztem rá néztem a cikkekre, no meg a legfontosabbra, az aláírásra. Mintha most látnám először nyomtatásban, büszkén olvastam;

— martin —

Találkozó külföldi fiatalokkal

Az utóbbi hónapban először egy svájci diákcsoport tagjai jöttek egyetemünkre, majd norvég egyetemisták töltöttek egy napot nálunk, konzultációkat hallgatva a magyar gazdasági, gazdaságtörténeti kérdésekről. Lapzártá után pedig Hollandiában tanuló, különböző nemzetiségű fiatalok csoportja látogatott hozzánk.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Felelős szerkesztő:
FAKLEN PÁL
Szerkesztőség:
Bp., IX., Dimitrov tér 8.
III. emelet 381.
Telefon: 186-850/138 mellék
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában